

Komatxoak

JON SARASUA

ALDIORO hitz berriak jartzen dira modan politikoei dotriña ematerakoan erabiltzen duten hiztegiaren «Gizartea» dabil orain asko.

Iadanik gehiengoaren ideia hustiatzen ere nekatu gabe, zati bat osotasunaren lekuan jartzen da. Euskal «gizarteak» erregearen bisitari ederki erantzun dio. 200 atso dira Gernikako gizartea, bozgorailuek hala badiote. Hitzak funtzionatzen du hedabideetan, eta horretarako dira hitzak.

Dema interesgarri baten lekuko gara: gizartea herriaren kontra. Autobidearen aldeko manifestazioan ere euskal gizarteak argi utzi zuen bere nahia (ikus hedabideen titularrak eta kolumnista burutsuen analisiak). Aurkako manifestarioak ez bide ziren euskal gizarte. «Herria» izango ziren haiek. «Herriak ez du barkatuko» horietako herrikoak. Erabakitzea tokatu zaigu noski gizartean edo herrian egon nahi dugun. Dona, dona, kationa. Bakoitza bere hitzekin dabil hemen, besteari komatxoak jarritz. Batzuk beren hitza kostata zabaltzen duten bitartean, besteek denonak-edo behar luketen hedabideetatik bonbardatzen dute. Eta badago alde.

Euskara batuaren kontua baino zailagoa da nonbait hizkuntza batua lortzea, komatxoak kenduta. Ordenadorean, Ñ letra baino inportanteagoak dira, oraindik, komatxoak.

AHT

EUSEBIO OSA

PARIS zoragarria da, nork ez luke ikusi nahi? Eta Europako beste bazter asko ere bai. Baina burmuina estutu dudan arren ulertzen ez dudana da zergatik heldu behar dugun, adibidez, Parisa, *abiada haundiz*. Trena bai, trenak errefentzi aberatsak biltzen eta oihartzun liluragarriak bizten baititu. Baina zertarako abiada haundiko trena? Trena azkartzea baino hobe ez ote geltokiak edertzea, trenbide inguruak ikusgarriago bihurtzea, bidea atsegingarriago egitea. Tenez, *ibiltzea* baita xarmangarria, ez *hel-tzea*.

Baina zer ari naiz ametsetan? Hori ibiltariaren, bidaiariaren trena litzateke. Eta AHTren aldeko lehia, azken geltokira bide bazterrik, aurreko zelairik eta urrutiko mendirik erreparatu gabe, leihora arrimatu gabe itsu itsuan heltzen direnena da: ejekutiboena, merkatariena, politikoena, Europa gu bezala denborapasa ez baina, gure alde lana latz egitera doazenena. Politikoen eta merkatarien Europako trenak, tren azkarra behar du ian. (Arzalluz tren-azkarzaleak esan berria digu hemen mantxoago joan beharko lukkeen tren bakarra euskararena dela). Bazterrak ikustera ez, bazterretan agintzera doazenena. Eta gure bizimaila altxatzen dihardutenena. Eta Europako forunetan gure berri ofiziala ematera doazenena. Erantzunkizun izugarritzko lanak bete behar dituzten jaun-andre txit prestuena.

Besteok, Parisa edo Erromara zeregin inportanteetara ez goazenok, ez dugu AHTren lehia hori oso ongi ulertzen. Eta besteak, Afrikar langile emigratuak, AHT albotik pasatzen ikusiko dute, ahozabalik, eta tren kirastuak eta errepede bazterrak betetzen jarraituko dute.

● EL CORREO ESPAÑOL

Aholkulariak

Lehen adibidea: EAJko Euskadi Buru Batzarreko egungo idazkaria, Francisco Javier Gorigolzarri, Nekazal Sailburuaren aholkularia da, eta oraingo Gobernua osatu arte Nekazal Departamentuko sailburuordea izan zen. EBBko lehendakaria, logikoa den bezala, egunero Bilbon aurki daiteke, erakunde horretako egoitzan, eta oso gutxitan Lakuan, baina hala ere, Administrazioetik jasotzen du dirua eta ez bere alderditik. Ez al litzateke logikoagoa izango, kargu horretako iharduera erabatekoa izanik, EAJk ordaintzea eta ez zergapekoen poltsikoetatik?

(...)

Horrela ez goaz bide onetik, eta oso eredu txarra ematen diote gizarteari, korrupzio horien aurka borroka egin beharko luketen lehenak. Premiazkoa da bizitza publikoa eraberritzea, eta horretarako etika nagusi izan behar da, eta hiritarreganako Zerbitzua beste edozer gauzaren gainetik jarri. Eta bestela, beste gauza batzuen artean, alderdiak ez daitezela kexa abstentzioa izugarria delako.

CAYETANO
GONZALEZ / 1991-VIII-5

● EL PAIS

Eskuin nostalgiko baten tribulazioak

Bestalde, ez da ulertzen beldur sakon eta jakobino hori Euskal Herri eta Kataluniatik kanpo, bi herri horien independentziari

buruzko hauteskunde kontsulta bat egiteari dagokionean; plebiszitu horiek galdu egingo litzateke dudarik gabe independentistek, eta horrela auzia behin-betirako amaituko litzateke. Espainia ez da herri balkaniko bat, Europako lehen gerraren ostean artifizialki sortua, amarrugabekeria eta historia ez ezagutzearen ondorioa, baina, batez ere, inperio austrohungariarrari zenbait politikoei aintzinatik dioten gorrotoari esker sortu da. Eta ez da, gainera, hasi Ivan el Terribletik Stalin arterainoko konkistaren ondorioa, errusiar inperioaren kasua. Espainia sortu zen, bertako herriak beren borondatez elkartuta, XV mende amaieran gauza egin bezain libre. Bere lotunea Koroa da.

FRANCISCO DE SERT / 1991-VIII-5

● ABC

92ko «traka» posiblea

Apostua planteatuta dago. ETarentzat, 1992a da ia behinbetiko aukera. Gobernuarentzat, berehalako hauteskundeen errealitateen garantiak onartzearen klabea, eta baita PSOE berarentzat ere. V mendeurrena erabat kaltetua, Expo 92 terroreak nahastua, Barcelonako Joko Olinpikoei indarkeriaren adituek ospea kentzeak, egungo gobernuarentzat irakuraketa deskalkifikatzailea izango luke.

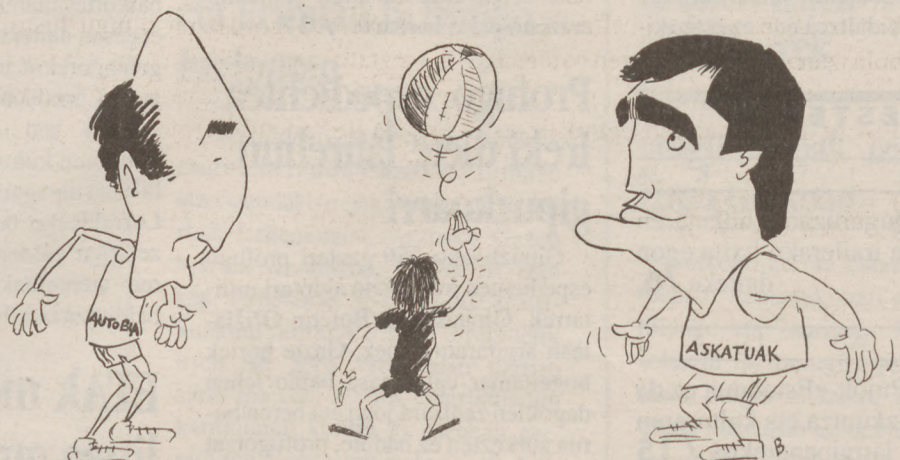
Ikuspegi horren aurka, Gobernuak ahaleginak egin ditu aurrekontuan poliziarri eta baliabide materialei dagokionean. Bertako inguruak seriozki babestuko ditu, ez dago inolako zalantzarik.

PERTSONAIA

Eli Galdos eta Jonan Fernandez

Gaur astelehena bilduko dira Lurraldea eta Eli Autobidea arazo hori nola litekeen itzali jende ororen pazientzia gehiago zertan kixkali bakoitza bere aldetik beti ezin liteke ibili normaltasuna herri hontara nahi baldin bada itzuli.

JOSU ZELAIA

HEMEROTEKA

JESUS FERRERO / EL MUNDO / 91-VIII-5

Baina festetan dagoen herri batek, mundu osoan entzutea eman nahi duenak, bere gesta historiko esanguratsuenari buruz, Sevilla eta Barcelonako toki batzuetan lasaitasuneko ugartetxo batzuk lortzearekin ez du nahikoa. Terrorismoak nahasitako gizarte batek eta distira ofizialak babestutako marko batzuk, erabat penagarria den kontrastea adieraziko lukete.

LORENZO
CONTRERAS / 1991-VIII-5

● EL DIARIO VASCO

Sute automikoa

Pujolek piztu du sua, eta inhibitu egin da, autonomia Konstituzioaren 143. artikulua bidez eskuratu zutenei kompetentziak gehitu egin dizkietelako, eta alde biko negoziatzia egitea eskatu du, Kalalunia eta Estatua artean, alegia, finantzaketa sistema berria ezartzeko; alegia, diru gehiago. Extremadurako lehendakariak, Juan Carlos Ro-

driguez Ibarra sozialistak, Castilla-Leonekoak, partido popularreko Juan Jose Lucasek, haizea eman diote suari. Ondo dago nazionalitatea osatzea, baina ez dago ondo distantziekin jarraitzea, horrela gu are eta txiroagoak izateko eta zuek aberatsago, erantzun dute. Katetoen altxamendua da; Juan Hormaetxeak cantabriarrei Gobernu zentralaren aurka altxatzeko deia egitean sortzen duen deskontentu bera, diskriminatu egiten dituelako Gobernu Zentralak eta komunitatea zorretan sartu.

Gobernuak Estatu arazo larri hori epe finkorako zuen. Jadanik beteta zegoen autonomiaren bost urteko epea, bigarren mailako komunitateek beraien estatutuak aldatzeko, kompetentzia gehiagoren bila. Baina joan zen maiatzeko hauteskundeak egin eta gero, Gonzalez suhiltzaile adituak, erreibindikazioak hoztea lortu zuen, urtea amaitu baino lehen kompetentziak izugarri deszentralizatuko diren promesarekin.

PEDRO PARAMO/1991-VIII-5

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria:
MARTIN UGALDEKontseilu Editorialeko Lehendakaria:
JOAN MARI TORREALDAIKontseilari Ordezkarria:
JOXE MIEL ZUMALABEGerentea:
INMA GOMILAZuzendaria:
PELLO ZUBIRIAZuzendariordeak:
NEREA AZURMENDI
LUZIAN ETXEZAHARRETA
INAKI URIAPublizitatea:
KORNELIO ROTETA

Egunkaria

Batzorde Parekidea: 72564 E
Lege Gordailua: SS 800/90

HELBIDEAK

Egoitza soziala, Pulizitatea eta Administrazioa: Antso Jakituna, 16-1. / 20.010 Donostia / ☎ 46 90 22 / Faxa: 45 59 57

Erredakzio eta Tailerra: ANTZA S.A. Industrialdea 01-02 Pabilioak / 20.160 Lasarte-Oria / ☎ 37 15 45 / Faxa: 36 54 93

Araba: San Antonio, 20-1. ezker. / 01005 Gasteiz / ☎ 23 38 72 / Faxa: 23 38 73

Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) / 31011 Iruñea / ☎ 17 80 78/79 / Faxa: 17 80 77

Bizkaia: Barroeta Aldamar, 2-1. eskua. / 48002 Bilbo / ☎ 423 90 62 / Faxa: 423 94 60

Lapurdi / Nafarroa Behera / Zuberoa: 2, Galuperia kaia. / 64100 Baiona / ☎ 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11